СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ФІЛОСОФІЯ НАУКИ

Спеціальність: **224 «Технології медичної діагностики та лікування»**
Освітньо-професійна програма: **Технології медичної діагностики та лікування**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 3**
Рівень вищої освіти: **третій (освітньо-науковий)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2024-2025**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: -

Кафедра/підрозділ: **кафедра філософії та суспільних наук**
Керівник освітнього компонента: проф. Карпенко К.І. email: Kateryna.karpenko@ukr.net
проф. Абашнік В.О. vo.abashnik@knmu.edu.ua

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Філософія науки» спрямоване на засвоєння теоретико-методологічних засад медичних дисциплін, розширення предметного поля дослідження, забезпечення переходу процесу пізнання від природничих наукових знань та уявлень до їх загально-філософського розуміння.

МЕТА КУРСУ: здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь та інших філософських компетентностей, спрямованих на формування системного наукового світогляду, професійної етики та високої методологічної культури на основі гуманістичних цінностей, забезпечення переходу процесу пізнання від природничих наукових знань та уявлень до їх філософського розуміння.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- ПРН3 Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження, використовуючи синтез нових комплексних концепцій та ідей, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, демонструвати автономність, лідерство та авторитетність у сфері технологій медичної діагностики та лікування.
- ПРН4 Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, коригувати послідовність процесу ґрунтовного наукового дослідження, управляти ризиками дослідження, які дають можливість розв'язувати наукові та практичні проблеми в галузі охорони здоров'я з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.
- ПРН5 Застосовувати сучасні інструменти та технології пошуку оброблення й аналізу інформації, виявляти нерозв'язані проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (26 год.):

1 Філософія науки, її структура та сутність
2 Методологія наукового пошуку: принципи, рівні, методи
3 Історія взаємодії загально-філософської та конкретно-наукової методології
4 Сучасні методологічні концепції
5 Онтологічні засади наукової картини світу
6 Філософія медицини і медицина як наука
7 Онтологічні проблеми наукової медицини

8 Гносеологічні проблеми розвитку теоретичної медицини
9 Аксіологічні проблеми сучасного медичного пізнання
10 Етичні проблеми сучасного медичного пізнання

Перелік тем практичних занять (20 год.):

1 Наукове пізнання як соціокультурний феномен. Види пізнавальної діяльності. Проблема істини у філософії та науці.
2 Логіка, методологія і методи наукового пізнання.
3 Історичні етапи взаємодії філософії та науки. Натурфілософія як історична форма взаємозв'язку філософії та науки. Особливості розвитку філософії науки у X1X-XX ст..
4 Характерні особливості сучасних методологічних концепцій.
5 Особливості системної організації буття. Просторово-часова структура буття. Проблема детермінізму в сучасній науці та філософії.
6 Медицина в системі сучасних наукових знань. Об'єкт і предмет медицини. Класифікація медичних наук. Тенденції до диференціації та інтеграції медичних знань
7 Холізм та редукціонізм в історії біології та медицини. Системний підхід та синергетична методологія в сучасній медицині
8 Специфіка пізнання в медицині. Поняття клінічного мислення та основних періодів його еволюції
9 Основні питання аксіології в сучасній філософії та медицині. Аксіологічний зміст понять «життя людини» та «здоров'я людини», «хвороба», «вмирання», «смерть»
10 Медична етика та біомедична етика. Предмет, принципи та коло проблем біомедичної етики

Перелік тем самостійної роботи студента (44 год.)

1 Можливості та межі пізнання: оптимізм, скептицизм, агностицизм.
2 Природа, сутність, сенс та межі наукового пізнання.
3 Виникнення та розвиток науки. Перші методології наукового пізнання.
4 Характеристика зміни типів наукової раціональності.
5 Глобальний еволюціонізм та синергетика у пошуках нового світорозуміння.
6 Питання співвідношення наукової та народної, нетрадиційної медицини і цілительства
7 Межові стани людського організму. Категорія «міра життя»
8 Взаємозв'язок змін парадигм наукового пізнання та уявлень про здоров'я людини
9 Аксіологічні компоненти клінічного мислення
10 Питання гуманізації та гуманітаризації медицини та вищої медичної освіти в Україні

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта

ОЦІНЮВАННЯ

Моніторування академічної успішності проводиться на основі даних з відомості про відвідування лекцій та практичних занять, виконання самостійної роботи. Форма контролю (тестові завдання, ситуаційні задачі, усний та письмовий контроль теоретичних знань, практична перевірка навичок та вмінь) обирається керівником курсу. По завершенні курсу в індивідуальному плані аспіранта робиться позначка про успішність його виконання та кількість кредитів.

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Філософія: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів / кол. авторів; кер. автор. кол. А.О. Приятельчук. – Київ: Вадекс, 2021.– 560 с. ISBN 978-966-9725-75-2
2. Хрестоматія з історії європейської філософії: навчальний посібник для самостійної роботи студентів / ред. В. Петрушенко. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 572 с.
3. Еко У., Федріга Р. Історія філософії. Т.1 Античність та Середньовіччя/ Умберто Еко, Рікардо Федріга/ Харків: Фоліо, 2021. – 555 с. ISBN : 9789660397842
4. Рассел Б. Історія західної філософії /Бертран Рассел, пер. з анг.: Лісняк Ю., Таращук П. /Харків: Фоліо, 2023. – 864 с. ISBN : 9786175516522
5. Карпенко К.І. Філософія і методологія наук як вихід за межі її ціннісної нейтральності. — Актуальні проблеми вищої освіти і науки: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференція з міжнародною участю (м. Харків, 8 квітня 2021 р.) / ред. кол.: В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов та ін.). Харків, ХНМУ, 2021. 205 с.с. 77-79 Видання переліку МОН України. http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/28693
6. Карпенко К.І. Методологічне значення курсу «Філософія науки».– Збірник матеріалів наради-семінару завідувачів кафедр (курсів) соціогуманітарних дисциплін медичних та фармацевтичних факультетів зво україни «шляхи підвищення якості підготовки студентів і аспірантів медичних університетів в контексті викладання соціогуманітарних дисциплін», Запоріжжя: ЗНМУ, 16 січня 2020. – с. 69-70.

Зав. кафедри філософії та суспільних наук Катерина КАРПЕНКО

ОРИГІНАЛ ПІДПИСАНО
УКРАЇНА 61022, м.Харків, проспект Науки, 4 ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАГАЛЬНИЙ ВІДДІЛ